

Starttaal 3F

Leerwerkboek deel B

Methode Nederlands voor het mbo

Bregje Cruisberg • Marleen Tienstra • Suzet Volders • Lieke van Pagée • Carrien Brinkman
Egberdien Prins • Suzanne Dieleman • Antje Diepersloot • Ruth Jansen
Michael Mandersloot • Marjan Dorresteyn • Ruud van den Belt • Rieke Wynia

uitgeverij
~deviant

Verantwoording van de methode

Starttaal is de nieuwe methode Nederlands van Uitgeverij Deviant. **Starttaal** is ontwikkeld voor mbo-leerlingen die een beroepsopleidende leerweg volgen en examen op 2F- of 3F-niveau moeten doen. De methode speelt in op de belevingswereld van deze leerlingen en is sectoronafhankelijk.

Leerwerkboeken

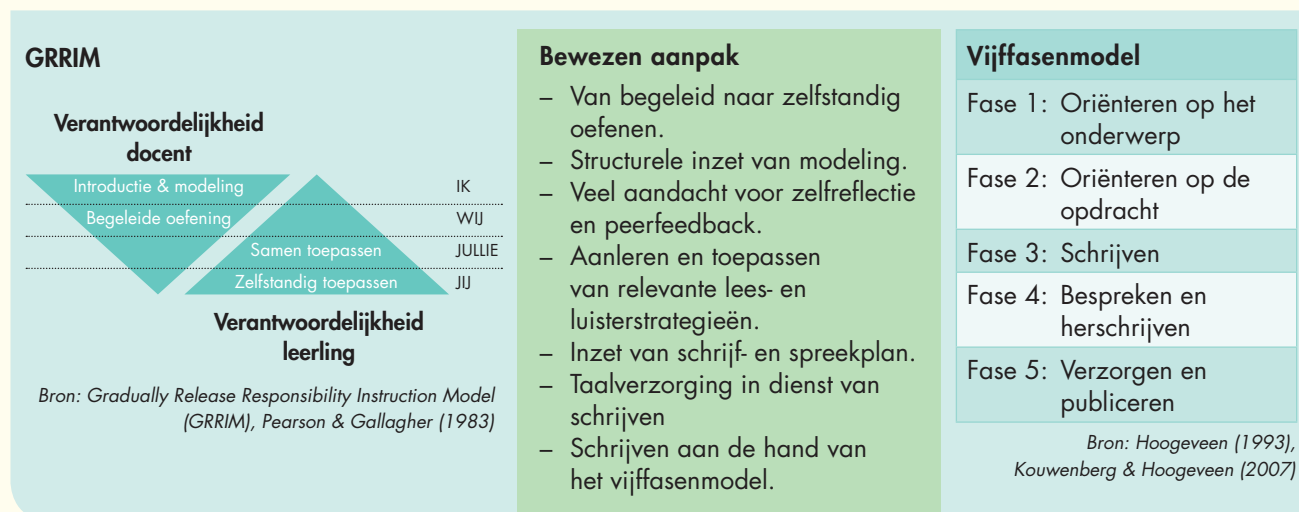
De methode **Starttaal** bestaat voor zowel 2F- als 3F-niveau uit twee leerwerkboeken: deel A en deel B. De leerling oefent in deze leerwerkboeken met de taalvaardigheden **lezen**, **luisteren**, **taalverzorging**, **schrijven**, **spreken** en **gesprekken voeren**. In de leerwerkboeken worden theorie, voorbeelden en opdrachten na elkaar aangeboden.

Deel A

In deel A van **Starttaal 3F** oefent de leerling met taal in een betekenisvolle en functionele context. Deel A biedt een **cursorische aanpak** binnen thema's die de doelgroep aanspreken. De leerling oefent stapsgewijs met de lesstof die nodig is om het vereiste 3F-niveau te bereiken. In deel A krijgt de leerling bovendien alle bagage mee om aansluitend te starten met de examenvoorbereiding in deel B.

Deel B

Als een leerling deel A heeft doorgewerkt, kan hij starten met de examenvoorbereiding in deel B. Deel B biedt de leerling naast **examenvoorbereiding** per taalvaardigheid ook **oefenexamens** voor de receptieve en productieve vaardigheden. Een leerling die zowel deel A als deel B heeft doorgewerkt, is klaar voor de examens op 3F-niveau.

Aanvullende materialen bij de leerwerkboeken

Uitgeverij Deviant biedt docenten die met **Starttaal** werken **aanvullend materiaal** bij de leerwerkboeken. Dit aanvullende materiaal bestaat onder meer uit:

- antwoordmodel inclusief handreiking per opdracht;
- thematoetsen;
- kijk- en luisterfragmenten;
- aftekenkaarten;
- controle- en feedbackformulieren.

Deze aanvullende materialen zijn **kosteloos** te downloaden van de methodesite *Studimeter.nl*. Docenten kunnen een inlogcode aanvragen voor *Studimeter.nl* door een e-mail te sturen naar servicedesk@studimeter.nl.

Spraakwater

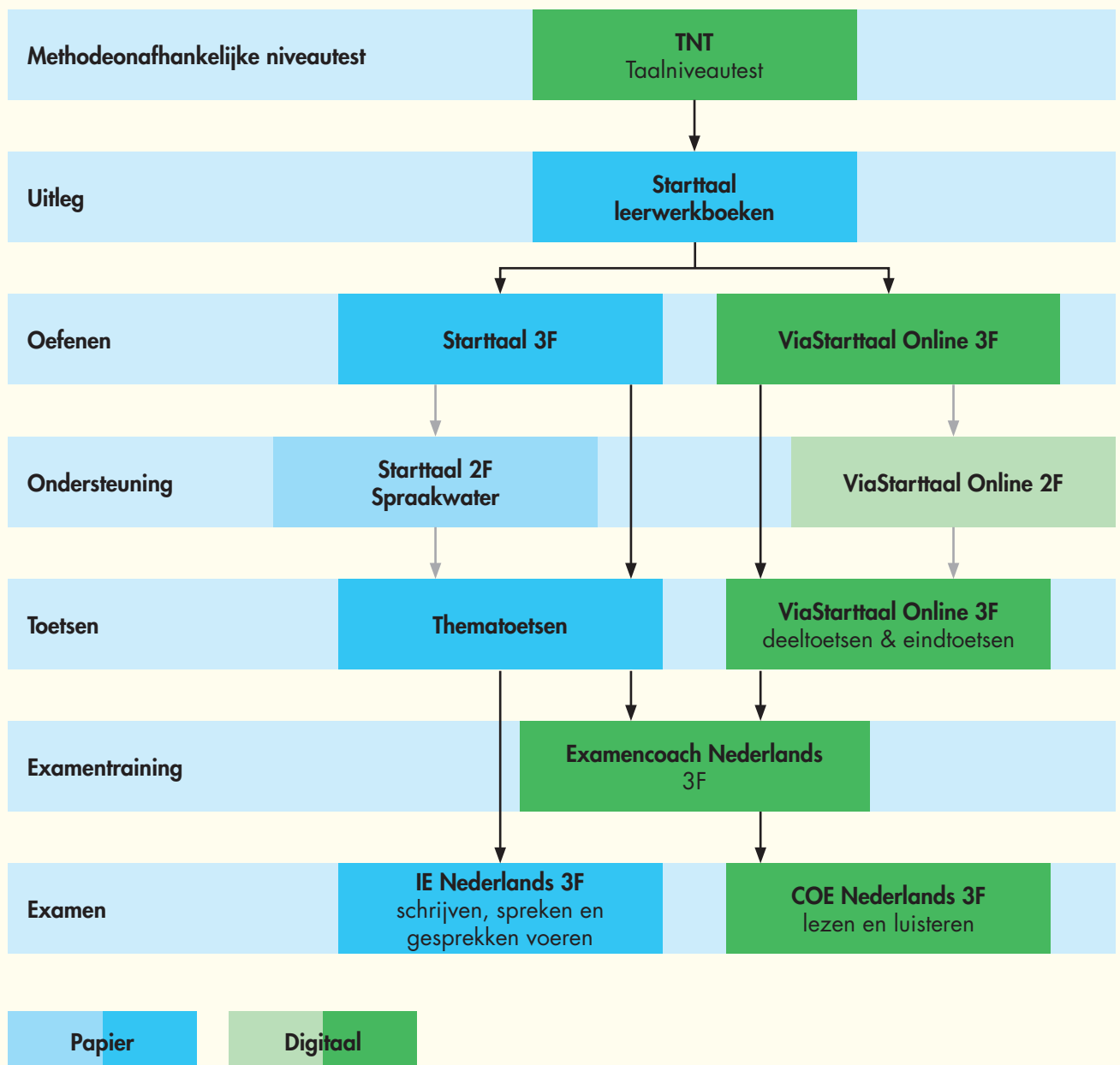
Als aanvulling op de methode *Starttaal* kunnen docenten het **kaartspel** *Spraakwater* inzetten. Met *Spraakwater* trainen leerlingen op een leuke en interactieve manier hun gespreksvaardigheid. Leerlingen worden in het spel uitgedaagd keuzes te maken en te beargumenteren, actief naar elkaar te luisteren en op gepaste wijze te discussiëren.

Naast de speelkaarten vinden de leerlingen in *Spraakwater*:

- een tipkaart voor het stellen van open vragen;
- een kaart met gespreksregels waaraan iedere speler zich tijdens het spel moet houden.

Van nulmeting tot examinering

Uitgeverij Deviant biedt de volgende lesmaterialen om leerlingen taalvaardig te maken op 3F-niveau:

TNT

De *Taalniveautest (TNT)* is een methodeonafhankelijke en **online niveautest Nederlands**. Met de *TNT* kan de docent het startniveau Nederlands van een leerling bepalen. De docent kan de *TNT* ook als voortgangsinstrument inzetten. De *TNT* meet het niveau van de leerling op het gebied van lezen, spelling, stijl, woordkennis en luisteren.

ViaStarttaal Online

ViaStarttaal Online is het **digitale oefen- en toetsprogramma** waarmee de leerling zijn taalverzorging traint op zijn eigen niveau.

Met *ViaStarttaal Online* traint de leerling de volgende vaardigheden: stijl, grammatica, algemene spelling, werkwoordspelling, vaste uitdrukkingen en woordenschat. De leerling vindt in *ViaStarttaal Online* ook extra oefenmateriaal voor lezen en luisteren. *ViaStarttaal Online* kan worden ingezet als aanvulling op de lesstof in *Starttaal*.

Examencoach Nederlands

Met de *Examencoach Nederlands* kan de leerling zich online voorbereiden op het centraal ontwikkeld examen lezen en luisteren op 2F- en 3F-niveau.

De *Examencoach Nederlands* bestaat uit:

- Vijf **oefenexamens** die de leerling individueel, in zijn eigen tijd en op zijn eigen tempo maakt. Na afloop krijgt de leerling uitgebreide feedback op de antwoorden die hij heeft gegeven.
- Twee **proefexamens** waarin het examen wordt gesimuleerd. De leerling maakt een proefexamen op school en onder toezicht. De leerling moet het examen binnen de vastgestelde tijdsduur maken.

Instellingsexamens Nederlands

Uitgeverij Deviant ontwikkelt **methodeonafhankelijke instellingsexamens Nederlands** op 2F- en 3F-niveau voor de taalvaardigheden schrijven, spreken en gesprekken voeren. Deze instellingsexamens worden ontwikkeld in samenspraak met verschillende roc's in Nederland.

Onderwijsinstellingen die onze methode *Starttaal* gebruiken kunnen onze instellingsexamens kosteloos downloaden van *Stuudiometer.nl*.

VOORLICHTING EN TRAINING

Wilt u meer weten over de didactische achtergrond van *Starttaal*? Vraagt u zich af hoe u *Starttaal*, of ons andere lesmateriaal voor het vak Nederlands, in uw dagelijkse onderwijspraktijk kunt inzetten?

Neem dan contact met ons op door een e-mail te sturen naar info@uitgeverij-deviant.nl onder vermelding van 'Voorlichting en training Starttaal'. Of bel 033 – 4650831 en maak direct een afspraak.

Inhoudsopgave Starttaal 3F – deel B

Verantwoording van de methode 4

Woord aan de leerling 7

Deel 1 Examentraining COE

Fase 1 Voorbereiding

Hoofdstuk 1	Lezen	
1.1	Het examen lezen	12
1.2	Soorten examenvragen	25
1.3	Oefenen met tijdsdruk	50

Hoofdstuk 2	Luisteren	
2.1	Aantekeningen maken	64
2.2	Het examen luisteren	70
2.3	Oefenen met tijdsdruk	84

Deel 2 Examentraining IE

Fase 1 Voorbereiding

Hoofdstuk 3	Schrijven	
3.1	Het examen schrijven	134
3.2	Beoordeling van het schrijfexamen	138
3.3	Examenteksten schrijven	147

Hoofdstuk 4	Spreken	
4.1	Het examen spreken	174
4.2	Beoordeling van een presentatie	176
4.3	Presentatie voorbereiden en uitvoeren	184

Hoofdstuk 5	Gesprekken voeren	
5.1	Het examen gesprekken voeren	196
5.2	Beoordeling van het gesprek	197
5.3	Gesprek voorbereiden en uitvoeren	205

Scheurbladen 227

Fase 2 Oefenexamens

Oefenexamen lezen & luisteren 1	92
Oefenexamen lezen & luisteren 2	111

Fase 2 Oefenexamens

Oefenexamen schrijven 1	216
Oefenexamen schrijven 2	220
Oefenexamen spreken 1	223
Oefenexamen spreken 2	224
Oefenexamen gesprekken voeren 1	225
Oefenexamen gesprekken voeren 2	226

Beste leerling,

Voor je ligt deel B van *Starttaal 3F*. In **deel B** bereid je je voor op de examens op 3F-niveau. Deel B is een leerwerkboek waarin theorie, voorbeelden en opdrachten na elkaar worden aangeboden. Je kunt starten in deel B als je alle opdrachten in deel A hebt gemaakt, alle taalportfolio-opdrachten in het net hebt uitgewerkt en alle thematoetsen met een voldoende hebt afgerond.

Opbouw van deel B

Starttaal 3F deel B is als volgt opgebouwd:

Deel 1: Examentraining COE	
Fase 1: Voorbereiding	Fase 2: Oefenexamens
Hoofdstuk 1 Lezen	Oefenexamen lezen & luisteren 1
Hoofdstuk 2 Luisteren	Oefenexamen lezen & luisteren 2

Deel 2: Examentraining IE	
Fase 1: Voorbereiding	Fase 2: Oefenexamens
Hoofdstuk 3 Schrijven	Oefenexamen schrijven 1 Oefenexamen schrijven 2
Hoofdstuk 4 Spreken	Oefenexamen spreken 1 Oefenexamen spreken 2
Hoofdstuk 5 Gesprekken voeren	Oefenexamen gesprekken voeren 1 Oefenexamen gesprekken voeren 2

Deel 1: Examentraining COE

In **deel 1** bereid je je voor op het centraal ontwikkeld examen (COE) Nederlands. Het COE is het landelijk examen lees- en luistervaardigheid. Je maakt dit examen op de computer en beantwoordt vragen bij leesteksten en gesproken teksten.

In **fase 1 van deel 1** raak je bekend met de vraagsoorten die je tijdens het examen kunt verwachten. Je oefent met meerkeuzevragen, matrixvragen en casusvragen. Ook leer je hoe je tijdens het examen efficiënt met tijd en hulpmiddelen kunt omgaan.

In **fase 2 van deel 1** maak je oefenexamens. Je past toe wat je in fase 1 hebt geleerd. Met het maken van de oefenexamens ga je na of je klaar bent voor het COE op 3F-niveau.

Deel 2: Examentraining IE

In **deel 2** bereid je je voor op de instellingsexamens (IE) Nederlands: de examens schrijven (inclusief taalverzorging), spreken en gesprekken voeren. Alle mbo-leerlingen moeten deze examens doen, maar anders dan bij het COE bepaalt jouw onderwijsinstelling zelf hoe dit examen eruitziet.

In **fase 1 van deel 2** verken je het examen per taalvaardigheid aan de hand van een aantal voorbereidende vragen. Daarna oefen je stapsgewijs met de opdrachten die je tijdens het examen kunt verwachten.

In **fase 2 van deel 2** maak je een aantal oefenexamens. Je past toe wat je in fase 1 hebt geleerd en je ervaart hoe het is om te werken onder tijdsdruk. Met het maken van de oefenexamens ga je na of je klaar bent voor de instellingsexamens op 3F-niveau.

Weet je nog?

In elk hoofdstuk van dit leerwerkboek vind je **extra theoriekaders** met ingekorte theorie uit deel A. Je herkent deze theoriekaders aan de blauwe kleur en de titel: **Weet je nog?** Je hebt met deze theorie al uitgebreid geoefend in deel A. Als je niet genoeg houvast hebt aan de ingekorte theorie in deel B, kun je de uitgebreide theorie in deel A opzoeken.

Computeropdrachten

Voor sommige opdrachten in dit leerwerkboek heb je een computer nodig. Je herkent deze opdrachten aan het volgende pictogram: . Dit pictogram vind je ook bij opdrachten waarbij je een fragment moet bekijken of beluisteren. Deze **kijk- en luisterfragmenten** vind je onder de menuknop Methodes op *Studimeter.nl* door te klikken op *Starttaal Leerwerkboeken*.

Taalportfolio-opdrachten

In deel 2 vind je een aantal **taalportfolio-opdrachten**. Deze opdrachten werk je in het net uit voordat je ze in je taalportfolio opneemt. Taalportfolio-opdrachten herken je aan het volgende pictogram: .

Examen doen

Het COE en IE zijn **verplichte examens** voor elke mbo-leerling. Volg je een mbo-opleiding op niveau 4, dan doe je examen op 3F-niveau. Als je alle opdrachten in zowel deel A als deel B hebt gemaakt, ben je klaar voor deze examens op 3F-niveau.

Veel succes!

1.1 Het examen lezen

Theorie 1 Examenteksten verkennend en globaal lezen

De leesteksten in je examen kunnen allerlei soorten zakelijke teksten zijn:

- **informerende teksten**, zoals brochureteksten, krantenartikelen en zakelijke brieven;
- **instruerende teksten**, zoals gebruiksaanwijzingen en procedures;
- **overtuigende teksten**, zoals columns en betogen.

Om examenvragen te kunnen beantwoorden, moet je de teksten goed begrijpen. Daarom moet je de teksten intensief lezen. Voordat je een tekst intensief leest, lees je hem **verkennend** en **globaal**. Dat doe je om te bepalen wat het onderwerp, de tekstsoort, het tekstdoel en de tekststructuur is.

Weet je nog?

Veelvoorkomende **tekststructuren** zijn:

- **probleem – oplossing**: in de inleiding wordt een probleem geschetst, in de rest van de tekst worden een of meer oplossingen uitgewerkt;
- **standpunt – argument**: in de inleiding wordt een standpunt genoemd, in de rest van de tekst worden een of meer argumenten uitgewerkt;
- **beschrijving**: in de inleiding wordt het onderwerp beschreven, in de rest van de tekst wordt het onderwerp uitgewerkt;
- **verklaring**: in de inleiding wordt een verschijnsel beschreven, in de rest van de tekst worden redenen en/of oorzaken uitgewerkt;
- **voor- en nadelen**: in de inleiding wordt een verschijnsel, maatregel of ontwikkeling genoemd, in de rest van de tekst worden de positieve en negatieve kanten hiervan belicht.

Voor het lezen van examenteksten kun je een stappenplan gebruiken. Het verkennend en globaal lezen zijn daarvan de eerste twee stappen:

Stappenplan examenteksten lezen (1)

Voor het intensief lezen:

- 1** Lees de tekst verkennend.
 - Bekijk het uiterlijk van de tekst en de volgende tekstonderdelen: de titel en ondertitel, de lead, de tussenkoppen, de bron en eventuele afbeeldingen en bijschriften.
 - Bepaal het onderwerp en de tekstsoort.
- 2** Lees de tekst globaal.
 - Bedenk wat je al weet over het onderwerp.
 - Lees de inleiding en de eerste en laatste zin van elke alinea.
 - Bepaal het tekstdoel en de tekststructuur.

Voorbeeld

Lars leest de volgende tekst eerst verkennend en dan globaal.

Nieuws | Privé | Telesport | DFT | Reizen | Gezondheid | Zoek

Actueel | Spreekuur | Dossiers | | Vacatures | Service

[Home](#) > [Gezondheid](#)

ma 13 juli 2015, 14:29

Het nut van de nachtmerrie

Wat kan het doel van een boze droom nou anders zijn, dan je weer een halve nacht flink laten zweten? Onderzoekers die zich bezighouden met slaap, laten zien dat een nachtmerrie een goede impact heeft op onze emoties.

nuttige nachtmerrie

Emotie omgezet in herinnering

's Nachts worden stress, angsten en andere emoties uit ons wakkere leven verwerkt in de vorm van dromen. Bij een nachtmerrie zet je onbewuste brein jouw abstracte angsten of andere negatieve emoties uit het dagelijks leven om in een eng verhaaltje. Je hersenen denken vervolgens dat je dat verhaaltje daadwerkelijk hebt meegemaakt, waardoor de 'gebeurtenis' wordt omgezet in een herinnering. En dat is voordelig, want het is makkelijker om een herinnering te verwerken dan een onduidelijke angst.

Dus als je weer eens wakker ligt van die donderpreek van je baas, heftige beelden op het journaal of geldzaken, bedenk dan dat die nachtmerries nog niet zo slecht voor je zijn. Je hebt ze zo af en toe nodig.

Bron: Telegraaf.nl

Het uiterlijk van de tekst en de bron geven aanwijzingen voor de **tekstsoort**: een webartikel van een krant.

De titel, het tussenkopje en de afbeelding met het bijschrift geven aanwijzingen voor het **onderwerp**: (de functie van) nachtmerries.

Als Lars de tekst heeft verkend, leest hij de tekst globaal. Hij bedenkt wat hij al weet over het onderwerp. Daarna leest hij de inleiding en de eerste en laatste zin van de alinea's. Hieruit kan hij opmaken dat in de tekst wordt uitgelegd waarom mensen nachtmerries hebben: er wordt een verklaring voor gegeven. → Het **tekstdoel** is informeren en de **tekststructuur** is een verklaringsstructuur.

Oefenexamen lezen & luisteren 1

Met dit oefenexamen test je of je klaar bent voor het centraal ontwikkeld examen (COE) Nederlands op 3F-niveau. Het oefenexamen bestaat uit de volgende onderdelen:

		aantal vragen	aantal te behalen punten
Lezen	Tekst 1: Dit is geen nerd met een zak chips	7	7
	Tekst 2: Tekstdeel 1: Levenslang ter discussie Tekstdeel 2: Uitspraak Europees Hof over levenslange gevangenisstraffen	13	13
	Tekst 3: Algemene voorwaarden woonruimte bij jongerenhuisvesting	1	6
	Tekst 4: 'We hebben medelijden met een 17-jarige zonder bier. Wie is er nou sneu?'	7	7
Luisteren	Tekst 5: Wereldbevolking eet steeds vaker hetzelfde	13	13
	Tekst 6: Job Boersma over leugendetectie	6	6
	Tekst 7: Moeten mensen in de bijstand verplicht iets terugdoen?	10	10
Totaal		57	62

Je mag zelf weten in welke volgorde je de onderdelen maakt. Je hebt **120 minuten** de tijd om het oefenexamen te maken.

Je mag zo vaak naar fragmenten kijken en luisteren als je wilt. Let daarbij wel op de tijd die je hebt!

Je mag een pen of potlood, kladpapier en een woordenboek gebruiken.

Tekst 1

Lees de tekst en geef antwoord op vraag 1 tot en met 7.

Dit is geen nerd met een zak chips

Gamen heeft niet de status van sport, maar voor professional Koen Schobbers is het allang geen onschuldig spelletje meer.

Foto: Freek van den Bergh

1. AMSTERDAM – Koen Schobbers staat onder contract bij het internationale team van Acer, 'het Barcelona van de gamesport', zoals hij het noemt. De 22-jarige Brabander is gespecialiseerd in het racespel Trackmania, dat hoofdzakelijk in Europa wordt gespeeld. Zondag is zijn wedstrijddag. Na het avondeten trekt hij zich terug op zijn 'werkkamer'. Nadat hij zijn handen vetvrij heeft gemaakt en de capuchon van zijn vest over het hoofd heeft getrokken, kan de wedstrijd beginnen.

2. In landen als Zuid-Korea, China en India is gamen een geaccepteerde sport. In Nederland wil de elektronische sportbond (e-sportbond) volgend jaar aansluiting bij de Nederlandse sportorganisatie NOC*NSF. Maar is gamen een sport?

Topsport of toch niet?

3. Volgens Maarten van Bottenburg is het lastig om een definitie van sport te geven. De hoogleraar sportontwikkeling aan de Universiteit Utrecht maakt onderscheid tussen de informele en formele betekenis van het woord. 'Een activiteit wordt vaak als sport gezien zodra een groep mensen de activiteit als sport beschouwt. De groep moet daar zelf van overtuigd zijn.' Een sport bestaat formeel als die recht heeft op subsidies of aansluiting vindt bij het NOC*NSF. Dat ook die definitie verandert, bewijst het sportvissen, dat tot 2012 geen lid was van de sportkoepel.

4. Voor Koen Schobbers is gamen zonder twijfel een topsport. 'Mentaal is het namelijk zwaar.' Hij zit regelmatig op de roei- en crosstrainer om in conditie te blijven. 'Een goede conditie zorgt ervoor dat je je beter kunt concentreren en frisser bent van geest.'

5. Bewegingswetenschapper Monique Simons deed onderzoek naar het stimuleren van een gezonde levensstijl bij jongeren met behulp van games en gamestrategieën. Zij ziet gamen niet als sport. Voor haar is sport iets waarbij je beweegt en enige intensiteit van het lichaam wordt gevraagd. Simons gelooft in de kracht van games, maar ziet meer in spellen op de Nintendo Wii of met de virtual-realitybril. Hierbij worden jongeren gedwongen te bewegen tijdens het gamen.

6. 'Toch zijn dammen en schaken ook erkend als sport', reageert Jasper Schoo. De voorzitter van de e-sportbond beschouwt gamen als digitale vorm van de denksport. Prioriteit is wat hem betreft het opzetten van een competitie in eigen land. Tot op heden regelt de bond slechts één wedstrijd:

het Nederlands kampioenschap. Toernooien en evenementen worden georganiseerd door teams of groepen.

Competitie

7. Een van de toelatingseisen van het NOC*NSF is dat de bond zijn achterban representeert. Met ongeveer 72 duizend e-sporters in Nederland en slechts vijfduizend leden bij de e-sportbond is daar nog geen sprake van. Een nationale competitie moet daarin verandering brengen. Gedacht wordt aan eenzelfde rankingsysteem als de tennisbond hanteert.

8. Gamer Schobbers heeft weinig binding met de e-sportbond. 'Ik wist niet eens dat je lid kon worden.' Meer heeft hij gemeen met zijn teamgenoten, ook al heeft hij sommige nog nooit ontmoet. 'Het sociale contact via de headset is erg belangrijk. Naast teamgenoten beschouw ik hen als mijn vrienden. Je bouwt een band op in een virtuele wereld.' Op Skype voerde hij de contractbesprekingen om met een digitale handtekening zijn overgang van het Nederlandse Mousecontrol naar het internationale team Acer te bevestigen.

9. Er zijn meer barrières. Commerciële partijen hebben nu een te dikke vinger in de pap. Zij schrijven eigen wedstrijden en toernooien uit, die zijn gebaseerd op commerciële belangen. Iedereen hanteert zijn eigen regels. Daardoor verschillen wedstrijden van elkaar. De vraag wie daadwerkelijk de beste is, kan zo moeilijk worden beantwoord. Ook zijn spellen gelieerd aan miljardenbedrijven die de auteursrechten hebben. Alleen de makers hebben invloed op de ontwikkeling van het spel.

'Gamen is zwaar. Daarom zit ik vaak op de roei- en crosstrainer.'

Imago

10. Aansluiting bij de Nederlandse sportkoepel moet bijdragen aan een beter imago van de gamesport. 'Het beeld is nu dat wij een stel nerds zijn die met een zak chips de hele dag achter de computer zitten.' Maar daar is geen sprake van, meent Schobbers. Op de Radboud Universiteit in Nijmegen, waar hij de studie biomedische wetenschappen volgt, reageren medestudenten verrast als Schobbers verklaart dat hij een professioneel gamer is. 'Ik kan daar wel om lachen en vertel ze dan dat ik ook gewoon een vriendin en een vriendengroep heb.'

11. Op het WK in Frankrijk ervoer de Nederlander hoezeer gamen leeft. Mensen uit Noorwegen waren speciaal voor hem naar Parijs afgereisd. In een bomvolle hal werd hij in november door 2.500 fans toegejuicht. Thuis achter zijn computer was niet tot hem doorgedrongen hoe populair hij is.

12. Toch is de populariteit van de sport in Europa nog niet te vergelijken met die in Azië. Voetbalstadions met zestigduizend zitplaatsen zijn binnen de kortste keren uitverkocht, het prijzengeld loopt op tot in de miljoenen euro's en online kijken fans van over de hele wereld mee.

13. Gemiddeld traint Schobbers tien tot twintig uur per week voor een wedstrijd. Op zondagavond moet het gebeuren. Dan vlamt hij vanbinnen, maar oogt vanbuiten als een ijskonijn. Na afloop volgt de wedstrijdbespreking via Skype. Een derde helft in de kantine zit er niet in.

Bron (bewerkt): de Volkskrant

3.1 Het examen schrijven

Theorie 1 Verkenning van het schrijfexamen

In het schrijfexamen Nederlands moet je verschillende soorten teksten schrijven, zoals een zakelijke brief of een artikel. Voordat je aan het schrijfexamen Nederlands begint, **verken** je het hele examen. Dit doe je zodat je weet wat er van je wordt verwacht.

Als je het schrijfexamen verkent, stel je jezelf een aantal vragen:

1. Hoeveel tijd heb ik om het examen te maken?
2. Uit hoeveel opdrachten bestaat het examen?
3. Wat voor teksten moet ik schrijven? Bepaal het onderwerp, het schrijfdoel, de tekstsoort en de doelgroep.
4. Zijn er bronnen die ik moet gebruiken? Zo ja, wat voor bronnen?
5. Hoeveel tijd heb ik per opdracht ongeveer nodig?
6. In welke volgorde kan ik de opdrachten het beste uitvoeren?

 Bij elke opdracht staat uit hoeveel woorden je tekst moet bestaan. Uit het aantal woorden kun je opmaken of het om een kleine of grote opdracht gaat.

Voorbeeld

Amir moet schrijfexamen doen. Voordat hij met de opdrachten begint, verkent hij het examen.

Instellingsexamen Nederlands 3F Schrijven**Informatie voor de kandidaat**

Je gaat examen doen voor het onderdeel schrijven van het vak Nederlands. Het examen bestaat uit twee opdrachten. Voor die opdrachten krijg je 120 minuten de tijd. Lees de opdrachten eerst goed door. Na afloop van het examen lever je de teksten die je hebt geschreven en dit examenboekje in bij de docent.

Duur examen:
2 uur

Aantal opdrachten:
twee

Examenopdracht 1:**Situatie:**

Je opleiding organiseert een uitwisselingsproject in Londen. Het doel van de uitwisseling is dat leerlingen ervaren hoe hun toekomstige beroep eruitziet in een ander land. Er is maar een beperkt aantal plekken voor de uitwisseling. Daarom moeten geïnteresseerden een motivatie-e-mail schrijven aan de uitwisselingscommissie. Hierin moet je beargumenteren waarom juist jij mee moet naar Londen. Jij wilt graag mee en besluit een motivatie-e-mail te schrijven.

Tekst examenopdracht 1:

- onderwerp: uitwisselingsproject in Londen
- tekstsoort: e-mail met een motivatie
- doelgroep: de uitwisselingscommissie
- schrijfdoel: overtuigen

Opdracht:

Schrijf de e-mail aan de uitwisselingscommissie met jouw motivatie voor de uitwisseling.

Gebruik 200 tot 250 woorden.

Lengte tekst: 200-250 woorden
→ niet zo'n grote opdracht

Bronnen:
nieuwsbericht
over het
onderwerp
en reacties
daarop

Examenopdracht 2:

Situatie:

Op internet lees je een nieuwsbericht over de toenemende populariteit van plastische chirurgie (**bron 1**). Onder het artikel staan felle reacties van voor- en tegenstanders van plastische chirurgie (**bron 2**). Je besluit voor de leerlingenblog van je school een artikel te schrijven over de voor- en nadelen van plastische chirurgie. Ook wil je in je artikel je mening geven over het onderwerp.

Tekst examenopdracht 2:

- onderwerp: plastische chirurgie
- doelgroep: klasgenoten
- tekstsoort: artikel
- schrijfdoelen: informeren en mening geven

Opdracht:

Schrijf het artikel voor de leerlingenblog. Geef daarbij minimaal twee voordelen en twee nadelen van plastische chirurgie. Gebruik de informatie uit de bronnen. Je mag ook zelf informatie bedenken.

Gebruik 400 tot 600 woorden.

Lengte tekst:

400-600 woorden
→ grote opdracht

Amir heeft de opdrachten verkend en bepaalt de volgorde waarin hij ze gaat uitvoeren. Hij denkt dat hij met examenopdracht 1 maximaal 40 minuten bezig zal zijn. Examenopdracht 2 is een stuk groter. Amir denkt dat hij er ongeveer 70 minuten aan kwijt zal zijn, maar wat extra tijd lijkt hem wel prettig. Hij maakt examenopdracht 2 als laatste, zodat hij bij die opdracht nog 10 minuten kan uitlopen.

Opdracht 1

Ga naar **Oefenexamen schrijven 1** op blz. 216 tot en met 219 en voer de deelopdrachten uit.

a. Verken het oefenexamen en geef antwoord op de vragen.

1. Hoeveel tijd heb je om het oefenexamen te maken?

2. Uit hoeveel opdrachten bestaat het oefenexamen?

3. Wat voor teksten moet je schrijven?

Schrijf van elke tekst het onderwerp, het schrijfdoel, de tekstsoort en de doelgroep op.

4. Zijn er bronnen die je moet gebruiken? Zo ja, wat voor bronnen?

- f. Onderbouwt de spreker haar mening met geldige argumenten?
Leg je antwoord uit.

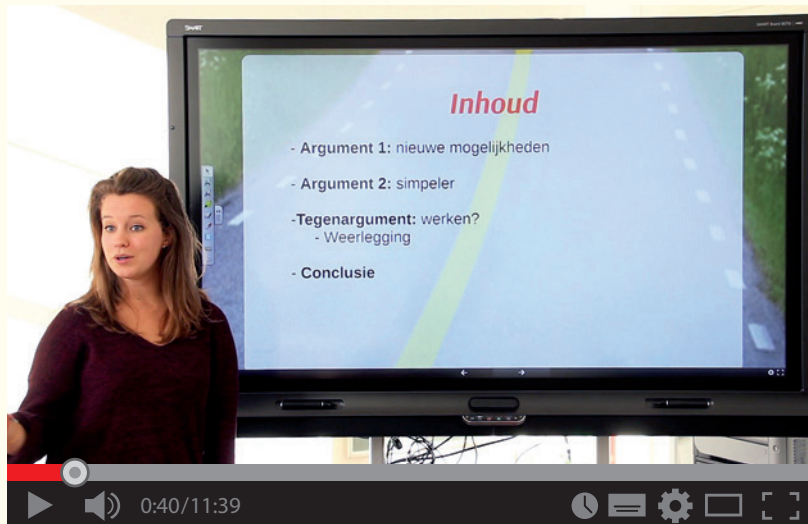
- g. Reageert de spreker passend op de vragen uit het publiek?
Leg je antwoord uit.

Theorie 3 Opbouw

Naast de inhoud, wordt de opbouw van je presentatie beoordeeld. Een goede **opbouw** houdt in dat je je presentatie herkenbaar indeelt in een inleiding, een middenstuk en een slot. Je geeft verbanden tussen zinnen en delen van de presentatie aan met signaalwoorden en signaalzinnen.

Voorbeeld

Kijk en luister naar het fragment **Basisinkomen** op *Studimeter.nl*. In dit fragment zie je de presentatie van Sabine op basis van de examenopdracht uit Theorie 1. Je hebt dit fragment al eens gezien bij Theorie 2.

Sabines presentatie is ingedeeld in een inleiding, een middenstuk en een slot. Door middel van signaalzinnen geeft ze aan wanneer een nieuw deel van de presentatie begint.

Opdracht 3

Kijk en luister nogmaals naar het fragment **Wekelijkse koopzondagen** op *StuDiemeter.nl* en voer de deelopdrachten uit.

- a. Is de presentatie herkenbaar ingedeeld in een inleiding, een middenstuk en een slot? Leg je antwoord uit met een voorbeeld uit de presentatie.

- b. Gebruikt de spreker signaalwoorden en signaalzinnen om verbanden tussen zinnen en delen van de presentatie aan te geven? Leg je antwoord uit met een voorbeeld uit de presentatie.

Opdracht 4

Kies een klasgenoot om mee samen te werken en voer de deelopdrachten uit.

- a. Vergelijk jullie antwoorden bij **opdracht 2**. Vul samen het **Controleformulier presentatie – Inhoud** in.

Controleformulier presentatie – Inhoud	+	+/-	-
De examenopdracht is correct en volledig uitgevoerd.			
De informatie is duidelijk.			
De informatie vormt een logisch geheel.			
De informatie is betrouwbaar.			
De argumenten zijn geldig.			
De spreker reageert passend op vragen uit het publiek.			

- b. Bepaal samen of jullie de inhoud van de presentatie wel of niet goed vinden. Leg jullie antwoord uit.

- c. Vergelijk jullie antwoorden bij **opdracht 3**. Vul samen het **Controleformulier presentatie – Opbouw** in.

Controleformulier presentatie – Opbouw	+	+/-	-
De presentatie heeft een herkenbare indeling in een inleiding, een middenstuk en een slot.			
De spreker geeft verbanden aan met signaalwoorden en signaalzinnen.			

Starttaal: methode Nederlands voor het mbo

Starttaal is ontwikkeld voor mbo-leerlingen die een beroepsopleidende leerweg volgen en examen op 2F- of 3F-niveau moeten doen.

Leerwerkboeken

Starttaal 3F bestaat uit twee **leerwerkboeken**: deel A en deel B. Je oefent in deze leerwerkboeken met de taalvaardigheden lezen, luisteren, taalverzorging, schrijven, spreken en gesprekken voeren. In de leerwerkboeken worden theorie, voorbeelden en opdrachten na elkaar aangeboden.

Deel A

In **deel A** oefen je stapsgewijs met de lesstof die nodig is om het vereiste 3F-niveau te bereiken. In deel A krijg je bovendien alle bagage mee om te kunnen starten met de examenvorbereiding in deel B.

Deel B

Als je deel A hebt doorgewerkt, kun je starten met de examenvorbereiding in deel B. **Deel B** biedt naast examenvorbereiding ook oefenexamens per taalvaardigheid. Als je zowel deel A als deel B hebt doorgewerkt, ben je klaar voor de examens op 3F-niveau.

Aanvullende materialen

Op de methodesite *Studimeter.nl* vind je de **kijk- en luisterfragmenten** die je nodig hebt om de opdrachten in de hoofdstukken luisteren, spreken en gesprekken voeren te maken. Ook vind je op *Studimeter.nl* **aftekenkaarten** waarmee je jouw voortgang kunt bijhouden.

Achter in de leerwerkboeken vind je **scheurbladen** met feedbackformulieren die je nodig hebt bij een aantal opdrachten in de hoofdstukken spreken en gesprekken voeren. De ingevulde feedbackformulieren kun je als bewijsstukken opnemen in je **taalportfolio**.

Extra oefenen

Met het online **oefen- en toetsprogramma** *ViaStarttaal Online* kun je extra oefenen met de onderdelen taalverzorging, lezen en luisteren op 3F-niveau. Je kunt ook oefenen op 2F-niveau als je bepaalde onderwerpen moeilijk vindt of op 4F-niveau als je meer uitdaging wilt.

Extra opdrachten in *ViaStarttaal Online* maak je altijd in overleg met de docent. Voor online oefenen heb je een eigen inlogcode nodig voor *Studimeter.nl*.

ISBN 978-94-91699-610

9 789491 699610